

Észtország

1. Észtország társadalmi-gazdasági helyzete és a kétoldalú kapcsolatok

1.1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Észt köztársaság
Államforma	Parlamentáris köztársaság
Főváros	Tallinn
Terület	45 226 km ²
Népesség	1 324 333 millió fő (2006-os becsült adat)
Nemzetiségi megoszlás	észt (67,9%), orosz (25,6%), ukrán (2,1%), fehérorosz (1,3%), finn (0,9%), egyéb (2,2%)
Vallási megoszlás	protestáns (evangélikus), ortodox, római katolikus
Hivatalos nyelv	észt
Klíma	óceáni hatású
Államfő	Toomas Hendrik Ilves köztársasági elnök
Miniszterelnök	Andrus Ansip
Hivatalos pénznem (kód)	észt korona (EEK)
Jelentősebb városok	Tartu, Haapsalu, Pärnu

1.2. Az észt gazdaság főbb mutatói, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

		2002	2003	2004	2005	2006
A GDP értéke folyó áron	Mrd EUR	6,8	7,2	7,8	8,5	13,1
A GDP növekedése változatlan áron	%	7,2	5,1	6,2	9,8	11,4
Az egy főre jutó GDP folyó áron	Ezer EUR/fő	5,0	5,5	6,6	7,4	8,3
Az infláció	%	3,7	1,4	4,5	4,2	4,4
Munkanélküliségi ráta	%	5,9	5,3	4,5	4,1	3,8
Folyó fizetési mérleg egyenlege	Mrd EUR	-0,7	-0,9	-1,1	-1,1	-2,0
Költségvetés egyenlege a GDP %-ában	%	2,2	1,5	1,7	1,8	1,5

Forrás: Észt Statisztikai Hivatal

2006-ban kiugróan magas ütemben fejlődött az ország gazdasága. A folyó fizetési mérleg GDP-hez viszonyított hiánya 2005-ben 11 százalékra csökkent, 2006-ban azonban a hiány ugrásszerűen emelkedett. A fogyasztói árnövekedés április-május során meglódult, és az év átlagában elérte a 4,4 százalékot.

2006-ban a munkanélküliségi ráta 3,8 százalékra csökkent, a foglalkoztatottak száma (646 ezer fő) 12 éves rekordot ért el. Az észt gazdaság fejlődését - a külföldi befektetők megítélése szerint is - a tartós szakemberhiány erősen hátráltathatja. 2006. szeptember 30-án Észtország bruttó külső adósságállománya 11,6 milliárd eurót ért el. A költségvetés a gyors növekedésnek, a megnövekedett adóbevételeknek, az átlátható adórendszernek és az adózási fegyelemnek köszönhetően 2006-ban is többlettel zárt.

1.3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb import termékek

		2002	2003	2004	2005	2006
Export	M EUR	3 044	3 995	4 703	6 197	7 645
Import	M EUR	4 025	5 734	6 727	8 153	10 350

Forrás: Észt Statisztikai Hivatal

2006-ban az export értéke (7,6 Mrd EUR) a kedvező világpiaci konjunktúrának és a külföldi tőkebefektetéseknek köszönhetően 20 százalékkal bővült. A termelés és az export elsősorban a feldolgozóiparban emelkedett jelentős mértékben az ágazatba áramló tőkebefektetések eredményeként. A legmagasabb ütemben a gépek és gépi berendezések (28,2%), a faipari áruk (11,1%), valamint az egyéb feldolgozott termékek (8,3%) exportja növekedett.

Az import értéke (10,3 Mrd EUR) az exportnál magasabb ütemben, 21 százalékkal emelkedett. Elsősorban a gépek és gépi berendezések (30,9%), a szállító gépjárművek (10,3%), fémek (10,6%) behozatala növekedett.

1.4. Tőkeáramlás, statisztika, főbb partnerek

		2002	2003	2004	2005	2006
Közvetlen külföldi működő-tőke import (flow)	M EUR	306,8	756,0	742,2	504,3	685,8
Közvetlen működő-tőke export (flow)	M EUR	139,8	130,2	225,1	485,1	342,0

Forrás: Észtt Statisztikai Hivatal

A legfrissebb adatok szerint az Észtországba befektetett külföldi működő tőke állomány 4 százalékkal nőtt, és 2006. szeptember 30-án elérte a 11,3 milliárd eurót. Észtország az egy főre jutó külföldi működő tőke-befektetéseket tekintve a kelet és közép-európai országok között az első. A legnagyobb észtországi befektetők: Svédország (44%), Finnország (19%), Nagy-Britannia (8%). Az előző évekhez képest a svédek erősítették leginkább befektetői pozícióikat az észt piacon. A befektetések elsősorban a pénzügyi szolgáltatások (58%), a feldolgozóipar (9%) és az ingatlan beruházások (8,7%) területére irányultak. A külföldi befektetők továbbra is aktívak a banki szolgáltatások területén. A külföldi pénzintézetek az észt bankokon keresztül nyújtanak kölcsönöket, lízingszerződéseket kötnek, így a különböző észt vállalatokban, jelentős érdekeltségekkel rendelkeznek.

Az észt cégek 2006 szeptember végéig 1,6 milliárd eurót fektettek be külföldön: elsősorban Lettországon (33%), Litvániában (30%), valamint Oroszországban (9%), és főként a pénzügyi-szolgáltatói (45,4%), az ingatlan beruházások (24%) és szállítmányozás (12,4%) ágazatokba.

1.5. Magyar-észt bilaterális kapcsolatok, külkereskedelem, tőkeáramlás

A magyar-észt külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

	KIVITEL		BEHOZATAL		EGYENLEG	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Összesen	66,5	94,2	112,7	86,0	- 46,2	8,2
Élelmiszer, ital, dohány	8,5	10,3	2,0	0,5	6,4	9,7
Nyersanyagok	0,1	0,3	1,0	1,2	-0,9	-0,9
Energiahordozók	0,0	0,0	0,3	0,1	-0,3	-0,1
Feldolgozott termékek	20,5	25,2	9,0	7,7	11,6	17,6
Gépek, gépi berendezések	37,4	58,3	100,4	76,4	-63,0	-18,1

Forrás: KSH

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2006-ban (%)

	INDEX (2006/2005)		MEGOSZLÁS	
	KIVITEL	BEHOZATAL	KIVITEL	BEHOZATAL
Összesen	141,6	76,3	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	121,3	25,3	10,9	0,6
Nyersanyagok	261,2	119,7	0,4	1,4
Energiahordozók	1800,0	46,8	0,0	0,2
Feldolgozott termékek	122,8	85,6	26,8	8,9
Gépek, gépi berendezések	156,2	76,2	61,9	88,9

2006-ban kivitelünk értéke (94,2 M EUR) több mint 40 százalékkal bővült, a behozatalé (86 M EUR) csaknem negyedével esett vissza. Kivitelünkben a gépek, gépi berendezések, ezen belül a mobiltelefon készülékek exportja a meghatározó, és jelentősen nőtt a közlekedési eszközök eladása (66%). A járműipari fejlesztések miatt újabb mozdony-felújítási és autóbusz tenderekre lehet számítani. A magyar élelmiszer termékek exportőrei az erős verseny ellenére növelni tudták kivitelüket.

A behozatal minden árucsoportban csökkent, a meghatározó súlyú gépek és gépi berendezések importjának csökkenése feltételezhetően a mobiltelefon egységek szállításainak visszaesésére vezethető vissza.

Működő tőke befektetések, 2000-2005 (M EUR)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Észt működőtőke-befektetés Magyarországra	-	0,0	0,0	0,1	0,0	31,1
Észt működőtőke-állomány Magyarországon	-	-	-	-	-	-
Magyar működőtőke-befektetés Észtországba	-	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Magyar működő tőke-állomány Észtországban	0,0	0,0	0,1	0,4	0,4	0,5

Forrás: MNB

Legfontosabb kétoldalú egyezmények

- Egyezmény a Magyar Köztársaság és az Észt Köztársaság között a nemzetközi személy- és áruszállításról (hatálybalépés: 1993. május 27.)
- Egyezmény a Magyar Köztársaság Kormánya és az Észt Köztársaság Kormánya között a kulturális, tudományos és oktatási együttműködésről. (hatálybalépés: 2004. július 18.)
- Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és az Észt Köztársaság Kormánya között a terrorizmus, a kábítószer tiltott forgalma és a szervezett bűnözés elleni harcban történő együttműködésről. (hatálybalépés: 1997. december 31.)
- Jegyzőkönyv a Magyar Köztársaság és az Észt Köztársaság között a személyek visszafogadásáról. (hatálybalépés: 2002. december 7.)
- Egyezmény a Magyar Köztársaság és az Észt Köztársaság között a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról a jövedelem- és vagyonadók területén. (hatálybalépés: 2004. július 5.)